

เอกลักษณ์ ณ์ถฤทธิ

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

aekaluk@go.buu.ac.th

บทบาทของท้องถิ่นกับการดำเนินงาน
ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
ตามความตกลงปารีส

“

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
เป็นภารกิจของท้องถิ่น หรือไม่ ?

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการบริหารงานสิ่งแวดล้อม

เมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 แผนปฏิบัติถ่ายโอนภารกิจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ 1 และ 2 โดยทำการวิเคราะห์ถึงบทบาท
หน้าที่ทั้งหมด พบว่า

**“ไม่มีการกำหนดหน้าที่
ด้านการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ”**

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 58-93

แผนแม่บท
=
กรอบนโยบาย

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศของประเทศไทย

กรอบนโยบายนี้จะกำหนดภาระหน้าที่
ให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รับทราบ
บทบาทของตนเองและปฏิบัติหน้าที่
อย่างเป็นระบบ

องค์ประกอบของแผนแม่บท ฯ

การลดก๊าซเรือนกระจก
และส่งเสริมการเติบโตที่
ปล่อยคาร์บอนต่ำ

การปรับตัวต่อผลกระทบ
จากการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ

การสร้างขีดความสามารถด้าน
การบริหารจัดการการ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

“

การลดก๊าซเรือนกระจกและส่งเสริม
การเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ

เทศบาลท่านทำสิ่งเหล่านี้หรือไม่??

ต้นไม้และพื้นที่สีเขียว

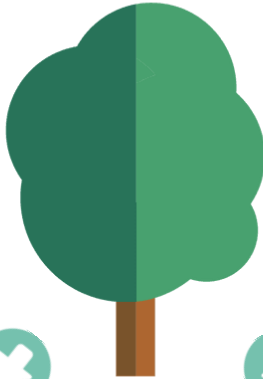
งานสวนสาธารณะ

ควบคุมไฟป่าไม้

ป่าไม้

ป่าชุมชน

ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม

การอนุรักษ์ป่าไม้

มลพิษและของเสีย

จัดการขยะ

มลพิษทางอากาศ

ขยะอันตราย

บำบัดน้ำเสีย

ดูแลความสะอาด

พลังงาน

ประหยัดน้ำมัน

ระบบขนส่งมวลชน

PUBLIC TRANSPORT
NOT TRAFFIC

ส่งเสริมอุปกรณ์ประหยัด

ประหยัดไฟฟ้า

ส่งเสริมการใช้จักรยาน

การผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน (SCP)

จัดซื้อจัดจ้างสีเขียว

สำนักงานสีเขียว

ส่งเสริมผู้ประกอบการ

โครงการ เทศบาลคาร์บอนต่ำ ฯ

แผนแม่บทรองรับการ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
พ.ศ. 2558-2593

พระราชบัญญัติกำหนดแผน
และขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น พ.ศ.2542

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เมืองแห่งต้นไม้

แนวทางที่ 1 : การอนุรักษ์ต้นไม้และ
พื้นที่สีเขียวที่มีอยู่เดิม

แนวทางที่ 2 : การเพิ่มต้นไม้และ
พื้นที่สีเขียวใหม่

ด้านการดำเนินงานในภาคป่าไม้ด้าน
การจัดการเมือง
(การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเมือง)

(ข้อ13) การจัดให้มีและบำรุงรักษา
สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
(ข้อ24) การจัดการ การบำรุงรักษา
และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(ข้อ 27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

โครงการ
เทศบาลคาร์บอนต่ำ ฯ

แผนแม่บทรองรับการ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
พ.ศ. 2558-2593

พระราชบัญญัติกำหนดแผน
และขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น พ.ศ.2542

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เมืองไร้มลพิษ

แนวทางที่ 3 : การลดปริมาณขยะ/
น้ำเสียก่อนนำไปกำจัด

แนวทางที่ 4 : การใช้ประโยชน์จาก
ขยะและน้ำเสีย ณ แหล่งกำจัด

ด้านการจัดการของเสีย

- (ข้อ17) การรักษาความสะอาดและ
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยใน
บ้านเมือง
- (ข้อ18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล
และน้ำเสีย
- (ข้อ 21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (ข้อ 27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

โครงการเทศบาลคาร์บอนต่ำ ฯ

แผนแม่บทรองรับการ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
พ.ศ. 2558-2593

พระราชบัญญัติกำหนดแผน
และขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น พ.ศ.2542

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เมืองพิชิตพลังงาน

แนวทางที่ 5 : การลดการใช้พลังงาน
ไฟฟ้า/น้ำมัน

แนวทางที่ 6 : การใช้พลังงานสะอาด
อื่น ๆ ทดแทนพลังงานไฟฟ้า/น้ำมัน

ด้านการคมนาคม
ด้านการใช้พลังงาน
ในอาคาร

(ข้อ 26) การขนส่งและ
การวิศวกรรมจราจร

โครงการเทศบาลคาร์บอนต่ำ ฯ

แผนแม่บทรองรับการ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
พ.ศ. 2558-2593

พระราชบัญญัติกำหนดแผน
และขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น พ.ศ.2542

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เมืองแห่งการบริโภคอย่างยั่งยืน

แนวทางที่ 7 : การลด/หลีกเลี่ยงการ
บริโภค การลดใช้ทรัพยากร

ด้านการจัดการของเสีย

.

แนวทางที่ 8 : การบริโภคภายใน
ท้องถิ่น

.

.

แนวทางที่ 9 : การเลือกบริโภคสินค้า
และบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

.

.

โครงการเทศบาลคาร์บอนต่ำ ฯ

แผนแม่บทรองรับการ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
พ.ศ. 2558-2593

พระราชบัญญัติกำหนดแผน
และขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น พ.ศ.2542

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เมืองแห่งการบริโภคอย่างยั่งยืน

-

ด้านการจัดการเมือง
(ด้านการวางผังเมืองและโครงสร้าง
พื้นฐาน)

(ข้อ 2) การจัดให้มีและบำรุงรักษา
ทางบก ทางน้ำและทางระบายน้ำ
(ข้อ 4) การสาธารณสุขปลอดภัยและการ
ก่อสร้างอื่น ๆ
(ข้อ 25) การผังเมือง

-

ด้านการเสริมศักยภาพภาคีการพัฒนา
เมือง

“

การปรับตัวต่อผลกระทบจาก
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

แก้ไขปัญหาน้ำท่วม

แก้ไขปัญหากัญแล้ง

พืชผลการเกษตร
ไม่ออกตามฤดูกาล

ต้นทุนการผลิตสูง

โรคพืช โรคสัตว์ ระบาด

สุขภาพอนามัย
ของประชาชน

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593

ด้านการจัดการน้ำ อุทกภัย และภัยแล้ง

- ด้านการจัดการน้ำอย่างบูรณาการ
- ด้านการสร้างความพร้อมในการรับมือและลดความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง
- ด้านการจัดการความเสี่ยงจากอุทกภัยและภัยแล้ง

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

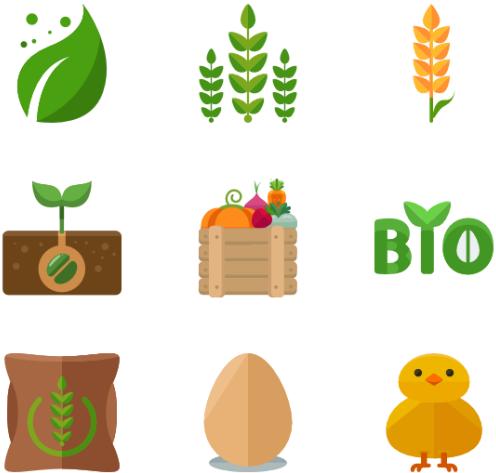
(ข้อ 24) การจัดการน้ำ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พ.ร.บ.กระจายอำนาจ 2542)

ภารกิจด้านการจัดการน้ำ (แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

- การจัดสร้างและดูแลแหล่งน้ำ ระบบชลประทาน
- การจัดหาน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร
- การแก้ไขปัญหาภัยแล้ง และอุทกภัย
- การดูแลบำรุงรักษาและป้องกันตลิ่งแม่น้ำลำคลอง
- การขุดลอกแหล่งน้ำ

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593

ด้านการเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ภารกิจด้านการเกษตร (แผนปฏิบัติการกำหนด
ขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ 1)

- การบริการข้อมูลและเผยแพร่
ประชาสัมพันธ์
- การช่วยเหลือผู้ประสบภัย
- การฝึกอบรม
- การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ด้านการท่องเที่ยว

ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว
เชิงนิเวศและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

(ข้อ 8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
(พ.ร.บ.กระจายอำนาจ 2542)

ด้านการลดความเสี่ยงต่อปัจจัย
ทางภูมิอากาศ

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593

ด้านสาธารณสุข

ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

- ด้านการสงวนรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศให้คงความสมบูรณ์
- ด้านการกำกับดูแลและควบคุมให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(ข้อ 19) การสาธารณสุข การอนามัย และการรักษาพยาบาล (พ.ร.บ.กระจายอำนาจ 2542)

(ข้อ 24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พ.ร.บ.กระจายอำนาจ 2542)

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
พ.ศ.2558-2593

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ด้านการตั้งถิ่นฐานและความมั่นคงของมนุษย์

- ด้านการลดความเสี่ยงและความเสียหายจากภัยธรรมชาติ

(ข้อ 25) การผังเมือง

(ข้อ 28) การควบคุมอาคาร

(ข้อ 29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(ข้อ 30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (พ.ร.บ.กระจายอำนาจ 2542)

- ด้านการสร้างความพร้อมและขีดความสามารถในการปรับตัวของชุมชน

“

การสร้างขีดความสามารถ
ด้านการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ

จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

จัดทำงบประมาณ

อบรมบุคลากร ประชาชน อบรม ตูงาน อสม.

แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593

1. จัดทำแผนปฏิบัติการระดับประเทศ และแผนปฏิบัติการระดับท้องถิ่นในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2. จัดทำแผนปฏิบัติการระดับท้องถิ่นในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสำหรับเมืองหลัก

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
(พ.ร.บ.กระจายอำนาจ 2542)

การปรับปรุงพฤติกรรมของประชาชน

การเสริมสร้างความรู้
ความตระหนัก

การบังคับใช้กฎหมาย

การใช้กลไก
ทางเศรษฐศาสตร์

ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับท้องถิ่น

การรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ยุทธศาสตร์รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสำหรับ เทศบาลตำบลเมืองแกลง

- การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- การสร้างขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ฉบับร่าง ณ วันที่ 14 สิงหาคม 2566

Ministry for the
Environmental, Natural Resources
Conservation
and Nuclear Safety

giz

Ministry for the
Environmental, Natural Resources
Conservation
and Nuclear Safety

giz

ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ

รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเทศบาลเมืองน่าน

- การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- การสร้างขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

จุดเด่นของแผนฯ ทต.แก่ง และ ทม.น่าน

มีมิติด้านการจัดการภัยพิบัติ
และลดผลกระทบจากภัยพิบัติ
(ทั้งน้ำท่วมและภัยแล้ง)

มีการวางแผนใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์
เข้ามาในการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศ (เศรษฐกิจสีเขียว)

เชื่อมโยงทั้งเรื่องเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม
การบริหาร เข้าสู่การเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ

มีการร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนา
พลังงาน และพื้นที่

จุดเด่นของแผนฯ ทต.แก่ง และทม.น่าน

ไม่ปฏิเสธอุตสาหกรรม
แต่มุ่งเน้นการจัดโซนที่ชัดเจน

มียุทธศาสตร์ด้านการวิจัยที่ใช้ข้อมูลให้
เป็นประโยชน์กับการพัฒนา

มียุทธศาสตร์ที่กำหนดถึงการทำงานใน
ระดับจังหวัด การประสานงานในแนวตั้ง
แนวราบ การสื่อสารระหว่างหน่วยงาน
ภาครัฐ

สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนแม่บท ฯ
58 – 93

ข้อสังเกต

1. วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร

2. บุคลากรเปิดใจ เรียนรู้ความสำคัญ
และขั้นตอนการทำงานใหม่ ๆ

3. ขาดการเชื่อมโยงภารกิจระหว่างส่วน
งานภายในเทศบาล

4. เชื่อมโยงภารกิจเดิมไปสู่การรองรับ
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

5. เชื่อมโยงปัญหาการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไปสู่
ประเด็นปัญหาอื่น ๆ (สาธารณสุข เศรษฐกิจ ผังเมือง ขยะ น้ำเสีย
ความสะอาด การประหยัสดงงบประมาณ)

Thank you

